

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 261

Tiltaltes navn: Ingeborg Stensdatter

Årstall: 1633

Sted: Bokn i Rogaland

Ryfylke tingbok A.
nr. 16 (1633-34)

33

1633

Engelborrig Steensdaaker.

(Beskjed for Troldomsaker.

Ble dött til å hevrettes og hennes
formue til å inndrags.)

(Se Nantland, Troldom" side 27.
Se de Laache notater fra Stavunge
Landsrettens sakke 270;
hennes lag nr. 40)

[Avskrevet 5-6-39]

Delinde at wære født paa Bueholmen
och boede der og hindes Mand, Oluff
Nielsen, som bleff Aftagen, i lang Tid,
bedinde och paa, och paa Nogle Aars Tid
at haffue merend vel Gode bode alle Her-
rens Aars. —

fol. 4^a

Hesbye fierdings thingh
holdit denn 8 Julij 1633.

fol. 3^b

Veruerendis Længmanden Peder Raffin,
Seuerim Nielsen Ko: Ma: fogdt, sampt
Bendix Wignes, Johans Toa, Rafmus Hage,
Erich Reglsted, Therrud Houjken, Lauritzs
Raadsteenn, Thörriis Wejböe, Anders ibidem,
Oluff Nehrland, Rafmus Wignes, Peder
Noriböe och Fird Houjken.

Ingeborrig
Stensdaater

Ingeborrig
Stensdaater

Forskriften Seuerim Nielsen holdt for
Rette fremfore et quindfolck og naffnor
Ingeborrig Stensdaater, som for hindes
Arnoldons bedriffen waar fergelige Anv-
holden, samme quindfolck ihr billformn
werid paa Staurangers Raadstue i Rette-
fölt, och nu saueljom de, früellig be-
kiend, det hinc Rands hese for fa, och
helbrede Siög Amarch, som hinc paa Ad-
schillighe Jedar haffue brüet. Derruff at
hinc kunde stille Stiffwind, huad ord hinc
herbill brüger haffue hinc nu saueljom
paa Staurangers Raadstue oplest.

fol. 3^b

Bekende at verre fød paa Buehneborrig
 och boede der mz hinders Maand, Oluff
 Nilsönn, som bleff Afftagen, i Lang Tid,
 bekende och aa, ich paa Nögle Aars Tid
 at haffue merre till Guds bord eller Herrens
 Altars. —

fol. 4^a

Hernyt bleff fremfördris efter^{na} Pröuff, deris
 sandhed om hinders bedrifter at stendig
 verre. — *fierdingstid*

Först drich Buehneborrig, Knud Haaland och
 Haldöör Buehneborrig, hülleke jagde, det
 Ingeborrig Steensdaater kom en gangh till
 Alrme Buehneberg och begierde at verre,
 i Huse der, hülleket bleff hinder Negtel, saa
 loffuud hino hannem det hand joluitke tage
 Rom der off, strax bleff hand jüig, lae
 mz jmerke och Pine star och daug, och ja,
 döde, och klagde paa hinder i sit jiderste
 for jamme sit Siögdom och döde. Emed=
 lerbüid hand lae jüig, bleff det engang
 noget bedre mz hannem, da kom hino en
 dag till Peter Adell, spurde hoer Alrme
 loffuude, Ja, Ja, jagde hino, hand jochall jeh
 till hand fanger ich verre, och jidens den
 tid bleff det meget verre med hannem
 indtil hand döde. Erieh Buehneborrig
 jagde at for 7 Aar jidens kom for^{na} Ingeborrig
 och begierde, at Madgjöre i hans Hus, det
 bleff hinder Afflaget, derfor bleff hino vred,
 Fordum daug der efter, bleff en hans gäse
 forbjstred, och sed Fordum op, saa inka thoug

Ingeborrig
 Steensdaater.

Ingeborrig
 Steensdaater.

Ryfsylke tingbok af
Avt 16 (1635-34)
fol. 4^a

21 -

216

eller hefftefje teinde holde dem. Anders Bueh-
neberig vandt at huns kom Pils hans giinde
en fredaig, och bad om Melch, den huns
icke fick, bleff derfor wred, straxs paa
stoelenn, uden nogen Siigdom, Pils hans
beste Koe doot, som hand betjilts hinder
forre. -

Ingeborrig

Stensdaater.

fol. 4^b

Ingeborrig Smidsdaater proffuid, at huns kom
Pils hindere huts, forrend hindere mand,
Arne doot, och begierede Huts, fick icke,
sagde huns, hand will icke lane mig huts, ehr
det mig tungt, det jehall bliffue hannem
thyngre, bleff saa iug och doot, som oven
wundet ehr, och da loffuid, at huns jehulle
bliffue Vell och Arm saa och Huts will, hult
det och alt jehid ehr. Brich Buehneberig
Smid Haaland, Anders Buehneberig wunde
at det ehr paa gaard, som Ingeborrig fast
haffr.

Kari Daaland sagde, at Ingeborrig Stensdaater
kom i hindere Huts for F. Star jiden, satte sig
paa forfadet, saa wils hindere mand
icke haffue hinder i Hufid, for; huns waer
saer och jehurffuid, och lede hinder ad dorrem,
derfor bleff huns wred, straxs bleff en deris
Kio's Pils iug, saa gick huns effter Ingeborrig
och bad at wille helbrede Koen igiornn,
hulket huns oclpaa gjorde, gaff hinder derfor
loff at Malche Koen i Ofte dager, som huns
och gjorde, och for jaadan jugdorn sigter hinder.

Guttorm Wamelund vandt, at for

fol. 4^b

5 Stars tid jiden, kom hün till hans gaard och begierde Morgen Melek, fick ingen, Ave den Morgen bleff en Vng heft siug for hanz nem saa Pharmene gick aff hans hieß och hudi sprack och döde saa, hülked hand froede hinder till my hinder's Troldoms Knyt at haffue giort. - Harry Daxlaund wittide, at engang tog hün en Ambors fra hinder, da jagde hün till hinder's bören, thog Harry Amboren, de jagde, ja, da fjærede hün, hün shall misse melre for mindre, om Morgenen der efter, misse hün 7 Nöd och 2 Gjer, vdaff vfdæhnlig siugdoms, ligjom det haffde werid forbi= jrid, hinder's Maund Michell Steanforn, bleff der efter vfdæhnlig siugh och Laa 4 Bar saa döde haund. At dette Aljstenes hün Ingeborrig fore.

Oluff Foesen Lehnsmænd i Hetlands Schibred wandt, at Ald den stund hand haffuer Bord i Foesen da haffuer hinder paastandet ont Røgte for Troldom. Thud Haaland, Gøstorn Wænelaund, Erick, ~~Ase~~, Erick Buchsberig, Anders och Haldør ibm. wittide, at hün i langjommelig tid, haffuer paahengt et ont Røgte for Troldom, saa at hün mand hün omgicks my, fræhede for hinder's wrede.

Seüerin Nieljör sætte i Rette, om hün ichu for faelant bemeld elv, bi at spraffer my Baall, och brand. Er my Længmandens Raadforrig aff jagt, det affkem ^{en} Ingeborrig Steusdaater

Ingeborrig
Stensdaater.

fol. 5^a

Rijfytke bingbte A
nr. 16 (1633-34)
fol. 5^a

~~16~~

28

for jaadaun hindens bedriffter bor at straffes
paa sit Liiff, wid huad middell Gffrig-
heden got juenis, och hindens formue at
werre forbrüt till Ko: Ma: —

Skalborrig
Stensdaatr.

1633

Ryfske.

9/7. 1633

Jhm:

Ingeborg Stensdatter.

Vi effterschreffne, Bendichs, Johans Faae,
Pafomus Gänge, Erich Regelstad, Tharald
Hänschen, Lauridby Ladoken, Thoris Wepboe,
Anders ibm. Peder Norboe, Alf Inerland.
Pafomus Wignep, Fint Hänschen, sedsome
Lauridby-mend i Hafsbye schibbred och
Pafomus Andkj⁹ soren-schiffuer wdj
Dyefölche lehen, hiendis och gör her
med wiberligt, att anno 1633. den 8 Julij
paa Hafsbye fierings tingh, wdj ehrlig
wis och welfordandige mend Peder
Paffen Laurmand. i Saffwanger. Hans
nærriuerelse. For rebben war schicked.
ehrlig och welfordandig Seuerin Nielsen
kon: ma: föngit, offuer Dyefölche
lehen, som her for rebben lod i rebb före.
en giinde wed Paffen Ingeborg Stensdatter
som for hinder misshandling. och skod:
dombes bedröfder. war fengseligen paa
greben, hiilken giinde her nu for rebben
bleff examminerit, och fligtigen förhörd,
och efftersom hiu skilfome paa
Saffwanger Radsbui²⁾, haffuer och werit

Andersson.
T. L.

*) Byggningsförhållande för
1633 (Skrivningar) beskrivdes
icke mere.
T. L.

3/4. 1683

Ingeborg Edensdatter

i rette førd. haffuer hün nū saawelsom
da frjwilligen her for retten bekiendt och
shilolanden, at hün kunde lepe for fee,
och helbrede siug ahmarch, hülchen
konst hün paa adschellige steds haffuer
brüg, dernest at hün kunde
stille auffünd hülche lesoning, hün
her saawelsom paa Staffuanger Randstue
opleste, och at hün war føed paa
Püchenberg, och boede der med hindeß
mand | Olluff Nielsz: som bleff affdager
i langh skind och paa nogen aars
skind, iche at haffue werit skil Gudys
bord. eller Herrens alder. Dernest. bleff
fremfodrid effter: prouff, deris sandhed
om hinder bedrøffer. at skendig were.
Först proffünde,

Erich Püchenberg Knud Haaland. och
Haldur Püchenberg, des Ingeborg Edens-
datter. Kom en gang skil Arne
Püchenberg, begerede at were i hüße
hops hannemb. Saa der det bleff hinder
negtet, loffind hün hannem, at hand
schulle shage roen der aff, saa strax
bleff hand siug, laa med smerte och
pine i aar och dægh, och dode saa.
Och klagede paa hinder i hans yderste
for samme hans siugdomb, och did.
Emedder skind hand laa siug, bleff
det en gang noget bedre med hand.

9/1. 1693

Da kom hün en dag skil Peder Adall,
spürde hüs. Arne lifde. Ja sagde hün,
hand schall see till hand fange, iche
were. Och siden den skid bleff det
meget were med hamem. Indtil hand
döde. P.

Ingeborig Skensdatter

Reich Pruchenberig proffuede at for sin
aar siden kom forne Ingeborig, och be-
geerde at madgiore wdj hans hüps.
Det bleff hinder affslagen, der fore
bleff hün vreed, den anden daug
der effter. bleff der en giue aft hans
fee forbitrit, och sled jorden op saa
indtil thogh eller hefftelpe kunde holde
den: P.

Anders Pruchenberig wüde. hün kom skil
hans giinde. en fredagh och bad om
meelch, sich indtil, bleff der offter
wred. Strax paa stollen, wden nogen
singdomb. saa hans berde kon död
som hand beschylde hindte for. P.

Ingeborig Knudbydatter. proffuede at hün
kom skil hindte hüps, for hindte mand
Arne, döde. Begerede hüps sich iche,
saa sagde hün, hand will indtil
laarne mig hüps, er det mig singt,
det schall bliffue hand syngere.
Saa bleff hand sing och döde. som

4/4. 1633

omvundet er, och da loffuit at hün
schulle, bliffue wsel och arm. Der skill
huffe wild, hülched och alt scheid ehr.

Ingeborig Skensdatter

Erich Büchenberg Knud Haaland, Anders
Büchenberg, vinder at det er saa gaatt
som Ingeborig vundet haffuer,

Nary Daaland vinder at Ingeborig
Skensdatter kom ind i deris hüs for
sin aars siden, satte sig paa for-
sedelt saa vilde hinder mand icke
haffue hinder i huset, fordi hün var
saa och schorffuit. och lede hinder
ad døen, der for bleff hün aved,
och saa sprax bleff en deris biör ilde
sing, der effter gick hün till ford-
günde. at hün vilde helbrede den igien.
hülched hün och saa gjorde. Och
gaff hinder loiff at malche koffuen
i oske dage som hün och gjorde. Och
sigder hinder for, at hün det haffuer gjort.

Gutbom Wadland vunde at for.
femb aars thiid siden, kom hün till
hans gaard. begerede noget melch,
gick indet, den anden morgen der
effter bleff en onghest sing for hannem,
saa charmene gick aff lifft. och
hüder sprach och döde saa, som hand
shroede hinder skill at haffue forgiordt

4/1. 1855

Jungeborg Skensdatter

med hinde's skoldoms konet,

Karij vunde at en gang shoeg hün en
ambor i fra hinder, da sagde hün til
hinde's børn, shogh karij amboren, de
sagde ja. Da sagde hün, hün schall
misde mere for mindre, saa der effter
om morgenen misde hün siuff nödt, och
shön oger. wdaff wdedianlig siugdomb.
ligesom det haffde werid forbisidit.
Hinde's mand Michell Slenpen bleff der
effter wdedianlig siug, var fire aar siug.
Döde saa, dette haffuer hün misdanche
til hinder for,

Oleuff Fopsen, leenpmand. i Hedslandys
schibbrede, vunde ved høyeste bozer sed.
at all den stund hand haffe boed paa
Fopsen, da haffuer Jungeborg Slen-sdatter
sdanden vunde rychte paa for skoldom,

Knud Haaland, Gudsborn Waldenland.
Erich Rore, Erich Rüschenberg, Anders itm.
Haldvor itm. vunde och forsiuffuede
i lige maade, at hün i langsomelig
skind haffuer paa hengt. it ond
rychte for skoldom, saa huer mand
som hün om giches med fröckede for
hinde's wede. 2:

Effter forberöcke ombende sakte for^{de}:

1653-1654

Seite 270

34. 1653

Ingeborg Skensdatter

Severin Nielsen paa højbede komma: weigne
 i alle rette. om hün joe my samme
 hindes onde bedrøffler. haffuer forbrødt
 hindis lift, och bör at straffis med
 baall och brand, effter Guds och höje
 öffrigheds love och forordninger. och
 hindes boe och löpsöre at were forfalden
 still kon may:

Da effter skildalle giensuar, och den
 sags foregiffuende. da haffuer wij med
 med woris laimands raadforing i den
 sagh som da war nehrerindes skil stede
 hoes of. saa for retten affsagt, att
 effterdi for^{te} Ingeborg Skensdatter sielff
 frjwiligen bekiender her for retten at kand
 leffse for ahnmarchen, och awende affwind
 och hind ord hün der skil brüger.
 offentlig splest, dernest ehr hindis och
 offuer beüst, adscheligt bedrøffler, at
 hün haffu loffuit folch onds och det
 er demd wederfarit, hindis egen nehr slegt.
 och blods forwannt. hindes höigesse
 anklage ehr. hinder paa sichter och
 proffuer my skroldomb och dieffuels
 konst at haffue onganen, som my
 mange prouff och windisbyrd bestyr-
 cher och bekreffis, och alledis jurett
 hün her emod haffuer sig med at
 erchelere. Da bör hün for samme
 hindes misgjeringer, at lide paa hindis

Renteskammern
Svavanger-Indregnskaps
1633-1634
parten 270.

6/7 1633.

Jungeborig Steensdatters
domb. Anno 1633. 2.

55.

35

liff, ved hiad midell, offrigheid gaadt
sinnefs och hindefs goedys och løpsøe,
boe och bochaffue, at were forbrudd.

Skill kon: ma: effter at all lönlig
schuld och gielt wdlagt worden. Deb

Skill windspørd haffuer wij worifs sig:
netter her paa throcht. actum anno

Sic boeo vt supra 2.

Rafomus Anderffson
Eigenn haand.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

ghm:

Svavanger Indregnskaps
1633-1634
parten 270.

28/7. 1633

Jungeborig Steensdatter

Wij effterschreffne, Knud Haaland,
Gjæsborm Waldenland, Peder Aedal;
Ole Nerebøe, Thosten Alffuerbad, och
Lænd Büchneberg, Latvrekkes mend wdj
Hedlandby schibbrede, kiendeps och her
ny witterlig giør. att efftersom Jungeborig
Steensdatter. chre her wdj schibbrede for
shroldombs bedrøffter paa grebden, och
tiden for hundes misgjernings heden
rebbet, da over hün en arm bedler,
och haffde hüschen hüps eller hiem,
mens haffuer j langsommelig sid jngen

1633-1634
parten 270.

28
7. 1633

"Beitids at der fættis
indtællt effter Ingeborig
Stens datter."

mering kafft, wden beklery, saa aldeelis
jndtællt effter hinde findes, desy
sill sandheds kundschab vnderbrøgt
woreff zigneder, actum Buchen
den 28 july anno 1633. 2.

Ingeborig Stensdatter

Kong. maytz. regenscab offver alle Staffanger
lehene ----- fra philippi jacobi Saugh
2° 1633. och till samme aars dægh 2° 1634. 2

"Kerpsa domb.
och beitids at der
jndtællt gætt fættis
effter Ingeborig
Stensdatter."

No: 55.

Mæsbye skiberebe.

Ingeborig Stensdatter bleff paa greben
och reffpsit for Skoldombs sagh, gifft:
for hinders Kaas smeller sid, hæn sad
fangen, som war fra den 27 jüny
jndtællt den 12 jüllij

penge — 1 1/2 12 17 p.

for hinders at reffpsæ med sner,

penge — 3 1/2